

Soldats al poble

Feia dos dies que no's parlava d'altre cosa. La notícia de que arribaven molts soldats al poble i que s'hi allotjarien, duia a tot-hom enrenou. ¡Feia tant temps que no se n'hi havien vist per allí que la novetat resultava grossa de debó!

Quan vingué'l dia senyalat, alguns se llevaren mes aviat que de costum, i pujaren als turons propers pera veure'ls venir. La mainada també sortí defóra a omplir de bullici'ls carrers, fent-se paga de que aquell dia'l senyor mestre se faria la classe per ell tot sol.

Els crits i avalot per tot arreu de *ja arriban!... ja son aquí!...* no's feren esperar gaire.

En efecte: al pocs minuts, entraven pe'l cap d'amunt de la vila alguns soldats de a cavall, que'l primer que feren, fou demanar al *señor alcalde*, cuidant-se la canalla de guiar-los allà ahont podien trovar-lo.

Mitja hora després arribaven un munt d'homes uniformats, coixejant i mig ajupits pe'l pes de la motxilla i armament. Semblaven restos d'un exèrcit derrotat.

Havien fet sis hores de camí. Venien de Vich. Anaven de pas, procedents de Barcelona cap a Girona. Feien jornades escalonant el trajecte, i, poc avesats a caminades llargues, el cansanci se reflectava en els rostres d'aquells homes, amarant-los de suor. Els vestits clars que duïen se veïen clapejats de mullena abundosa, majorment a l'esquena ahont el corretjam hi havia deixat greixosa marca negra. La poca costum de les marxes llargues es notava encara molt més en els quefes; ja que, amb tot i no dur pesatequipatge, no podien dissimular la coixera que'ls privava presentar-se amb sa marcialitat acostumada, acabant-los de compromèter l'haver de dur el ros tirat al clatell per a deixar lliure pas a la suor que brollava dels seus fronts.

Un cop hagueren format a la plaça Major i passada llista, tant sigué sentir la veu de *descansen!* com acte seguit afluïxar corretges i ageurers a terra tots els soldats.

Al poc rato començà'l treball d'allotjament. L'agutzil, l'Arcís, secundà la tasca, més estirat qu'un rava, convençudíssim de la seva alta missió, refregant-se tot tou amb els quefes i parlant-los un castellà *aixino aixino*.

Deixant-ne tres o quatre aquí, i cinc o sis mes enllà, segons la cabuda, anaren colocalant-los per totes les cases que per pocs que n'hi deixessin ja'n tenien prous i no se'n queixaven, passat d'una noia que deia que no li havien volgut bé, perquè a casa seva no més n'hi havien deixat dos i l'un era garrell i l'altre borni. Sort que després va fer la pau amb les forces de caballeria qu'arribaren mes tart a la vila.

Encara no havien acabat d'allotjar als ultims, que ja'ls primers sortien al carrer en busca de minestra, veient-se alguns amb ous dins la gorra, altres portant un conill passant-s'el de mà en mà els cinc o sis qu'eren a la part. Tots anaven fent provisions movent gatzara per tot arreu.

El poble quedà convertit en un campament i un xic olla de grills. Aquells soldats tots parlaven *an castellano*, segons deïen. Una llei de llenguatge que'ls nois d'estudi el sentien a les lliçons que'l mestre els donava cada dia. Ité!... are que se'ls presentava per primera vegada l'ocasió de practicar-lo, es trobaven que a estudi els havien enganyat, perquè s'entien menys.

Durant les primeres hores de la tarda alló sembla un camp perdut. Els soldats en petits grups van arreglant-se la teca. Se'ls veu encenent foc, pelant patates i sebes o tirant aigua dels pous. Alguns s'entretenen plumant algun cap de virám menor d'edat i escanyolit, fins hi ha un parell de *malitares graduados* estant es-

corxant un conill mig viu encara. La qüestió és que la cosa va anant i depressa, abans d'hora i tot, perquè, tots els guisats que's fan aquells minyons ja'ls troven prou be a mig fer, que no hi ha paladars delicats ahont hi ha joventut i bona gana, ajuntant-hi qu'una llarga caminada ja és sapigut que com aperitiu no té rival.

Els oficials són els primers qu'han eullestit vegent-s'els passejar per entre'ls corros. També s'hi veu al capellà del regiment fumant un puro tot fent-la petar amb son colega rector del poble.

Al tombar la tarda, la gatzara ha augmentat extraordinàriament la gresca està en el seu grau màxim. Alguns s'entretenen en jocs de canalla, la majoria tirant xicoleios a les noies que troven, rebent-los bé les menys esquerpes, altres fugint-ne amb por, i fins alguna refredant l'entusiasme del seu admirador amb un *no l'entengo lo que'm disa*.

Al vespre han sortit tots els instruments musicals arreconats a les golfes, i formant corros cantan i ballen al compàs d'acordeons esbotats i guitarres mes o menys aixafades. Allò és una disbauxa de gresca amb els seus destrempats crits de veus entregolladas, fins que a les nou de la nit lo toc de silenci s'imposa per tot el poble.

Al endemà,* * * abans d'apuntar el dia, se'ls veia ja formats a Plaça passant llista corresponent. A poca estona sortien del poble fent via cap allí ahont anaven destinats.

Al sortir el sol passaven enllà de la Pedra Llarga. De dalt del Serrat els contemplaven dos homes que sospengueren la feina poc estona començada.

—Que't sembla, Ton?;—digué el mes jove —vritat que dona goig véurer tanta jovenalla plegada i tant obediencia?

—Goig?...—respongué l'altre —tristesia i sols tristesa, pensant amb els cànecs, malls i llençadores que aquest minyons podrien fer anar si'ls homes no siguessim tant besties!...

JOSEP XIMENO PLANAS